

TOŻSAMOŚĆ-AUTONOMIA- -DYSKURS KRYTYCZNY. TANIEC W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ PO 1989 ROKU

8-9 listopada 2012

Lublin

miejsce / partner: Ośrodek Brama Grodzka – Teatr NN, ul. Grodzka 21

panel w ramach XVI Międzynarodowych Spotkań Teatrów Tańca

organizatorzy:

Institut Muzyki i Tańca / www.imit.org.pl

East European Performing Arts Platform / www.eepap.org

Centrum Kultury w Lublinie + Lubelski Teatr Tańca / www.ck.lublin.pl + www.ltt.art.pl

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie / www.umcs.e-bip.net

Konferencja została objęta honorowym patronatem

Jego Magnificencji Rektora UMCS prof. dr hab. Stanisława Michałowskiego.

instytut muzyki i tańca
IMIT

Międzynarodowa konferencja poświęcona analizie przemian, jakie zaszły w świecie tańca w Europie Środkowej i Wschodniej po 1989 roku, z perspektywy artystów, naukowców i krytyków. Goście z kilku krajów, w tym autorzy przygotowywanej przez Instytut Muzyki i Tańca oraz wydawnictwo Routledge książki *Nowy taniec w Europie po 1989: communitas i Inny*, członkowie wschodnioeuropejskiej sieci EEPAP oraz badacze związani z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, będą dyskutować nad złożonymi kwestiami tożsamości i autonomii tańca oraz budowania dyskursu krytycznego.

8 listopada

9.30–10.00: powitanie

10.00–11.30: **TOŻSAMOŚĆ** – panel dyskusyjny

wstęp: Krystyna Duniec

prowadzenie: Grzegorz Reske

udział biorą: Heili Einasto, Julia Hoczyk, Stefan Hölscher, Mihaela Michailov, Iulia Popovici, Annamária Szoboszlai

11.30–12.30: dyskusja

12.30–13.30: przerwa

13.30–15.00: **AUTONOMIA** – panel dyskusyjny

prowadzenie: Marta Keil

udział biorą: Harutyun Alpetyan, Joanna Leśniewska, Ewan McLaren, Liza Sargsyan, Izabela Szymańska, Aleksander Tebenkov, Swietłana Ulanovskaja, Larisa Venediktova

15.00–15.30: dyskusja

15.30–16.00: podsumowanie dnia

9 listopada

9.30–10.00: powitanie

10.00–11.30: **DYSKURS KRYTYCZNY** – panel dyskusyjny

prowadzenie: Jarosław Cymerman

udział biorą: Anna R. Burzyńska, Grzegorz Kondrasiuk, Tadeusz Kornaś, Anna Królicza, Jadwiga Majewska

11.30–12.30: dyskusja

12.30–13.30: przerwa

13.30–15.00: **Taniec wobec przemian kulturowych w Europie Środkowo-Wschodniej po 89 roku na wybranych przykładach (referaty studentów i doktorantów UMCS)**

prowadzenie: Gabriela Żuk

15.00–15.30: dyskusja

15.30–16.00: podsumowanie konferencji

Harutyun Alpetyan (Armenia) – życie zawodowe zaczął jako inżynier, ale potem zwrócił się w stronę sztuki. Tworzy krótkie filmy dokumentalne, dotyczące recepcji sztuki w środowiskach lokalnych, prowadząc w tym celu badania terenowe i studiując miejscową sztukę. Brał udział w Letniej Szkole Kuratorskiej oraz kursie *Wystawiennictwo i krytyka kulturalna*, obu organizowanych przez armeński oddział AICA. Założył, razem z Nvardem Yerkanianem, AJZ space – placówkę artystyczną realizującą różnorodne projekty związane z działalnością kuratorską.

Anna R. Burzyńska (Polska) – adiunkt w Katedrze Teatru i Dramatu na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jej zainteresowania badawcze obejmują przede wszystkim najnowszy teatr europejski oraz dramaty polski i niemiecki od XIX wieku po współczesność. Zajmuje się także krytyką teatralną. Od 2000 roku współredaguje *Gazetę Teatralną „Didaskalia”*, w latach 2004–2010 była recenzentką i publicystką „Tygodnika Powszechnego”. Autorka książek *Mechanika cudu* (2005), *The Classics and the Troublemakers* (2008), *Maska twarzy* (2011) i *Małe dramaty* (2012).

Jarosław Cymerman (Polska) – teatrolog, krytyk teatralny, pracuje jako adiunkt w Zakładzie Teatrolologii Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Zajmuje się historią i teorią teatru oraz dramaturgią polską XIX i XX wieku. Stały współpracownik miesięcznika „Teatr”, publikował m.in. w „Pamiętniku Teatralnym”, „Akcencie” i „Dialogu”.

Krystyna Duniec (Polska) – historyczka teatru współczesnego, eseistka, redaktorka. Profesor w Zakładzie Historii i Teorii Teatru Instytutu Sztuki PAN. Autorka monografii: *Kaprysy Prospera. Szkice o szekspirowskich inscenizacjach Leona Schillera* (1999), *Jan. Kreczmar. Grał jakby uczył* (2005). W druku *Mięso i krew. Ciało we współczesnym teatrze*. Współautorka zbioru esejów *Soc i sex. Diagnozy teatralne i nieteatralne* (2009), nagrodzonego w konkursie Fundacji Kultury, redaktorka książek: *Bruliony* (dzienniki Jana Kreczmara, 2005), *Aktor. Niepewna tożsamość* (2011) oraz opracowania *Teatr po 1989 roku* („Kronika Warszawy” 2007) i teatralnego biuletynu informacyjnego „Rzecz Teatralne (1999–2007).

Heili Einasto (Estonia) – wykładowczyni historii tańca na Uniwersytecie Talińskim. Uzyskała licencjat z historii i anglistyki w Estońskim Instytucie Humanistycznym, natomiast studia magisterskie z zakresu Gender Studies i kulturoznawstwa odbyła na Uniwersytecie Środkowo-europejskim w Budapeszcie. Brała udział w Body Project w ramach International Women’s University w Hanowerze – Bremie. Od 1991 Heili Einasto pisze o tańcu współczesnym oraz popularyzuje go.

Julia Hoczyk (Polska) – teatrolożka i krytyczka tańca. W latach 2005–2010 redaktorka „Sceny”, 2008–2011 – sieciowego miesięcznika „Kultura Enter”. Publikuje teksty krytyczne (m.in. „Didaskalia” „Teatr”, dwutygodnik.com), prowadzi gościnne wykłady o tańcu współczesnym i butō. Słuchaczka podyplomowych Gender Studies ISNS Uniwersytetu Warszawskiego. Doktorantka Instytutu Sztuki PAN, gdzie przygotowuje rozprawę doktorską na temat dyskursu cielesności w tańcu. Współpracuje z Akademią Teatralną w Warszawie. Redaktorka portalu TaniecPOLSKA.pl. Pracuje w Instytucie Muzyki i Tańca.

Stefan Hölscher (Niemcy) – w latach 2001–2008 studiował na Wydziale Teatrolologii Stosowanej na Uniwersytecie Justus Liebig w Giessen (Niemcy). Od 2009 pracuje tam jako adiunkt na nowopowstałych studiach magisterskich Choreografia i Performans. Jego praca doktorska nosi tytuł *Ciała potencjalne; taniec współczesny pomiędzy estetyką a biopolityką*. Jego zainteresowania badawcze obejmują szeroko rozumianą tematykę poststrukturalną, koncepcje cielesności, teorię polityczną i krytykę instytucjonalną.

Marta Keil (Polska) – doktorantka IS PAN. Autorka i kuratorka projektu East European Performing Arts Platform. Stale współpracuje z Instytutem Adama Mickiewicza jako ekspert teatralny i taneczny oraz z Instytutem Teatralnym, gdzie od 2008 prowadzi projekt Forum Dramaturgiczne. Współzałożycielka kolektywu kuratorskiego MicaMoca, prowadzącego od maja do września 2011 roku tymczasowe centrum sztuk performatywnych „MicaMoca. Project Berlin” w Berlinie. Publikuje m.in. w „Dialogu”, dwutygodnik.com, „Teatrze”, „Didaskaliach” i „Notatniku Teatralnym”.

Grzegorz Kondrasiuk (Polska) – krytyk teatralny, dramaturg, bloger, redaktor naczelny internetowego magazynu www.kulturaenter.pl. Pisze o teatrze, tańcu i dylematach polityki kulturalnej. W latach 2009–2011 członek zespołu Lublin ESK 2016, jako współtwórca obu aplikacji konkursowych miasta. W latach 2008–2011 stały recenzent teatralny „Gazety Wyborczej – Lublin”. Publikował m.in. w „Dialogu”, „Teatrze”, „Scenie”, „Kresach”.

Tadeusz Kornaś (Polska) – wykładowca w Katedrze Teatru i Dramatu Uniwersytetu Jagiellońskiego. W latach 1997–2009 redaktor Gazety Teatralnej „Didaskalia” (w latach 2004–2009 redaktor naczelny). Juror Polskiej Platformy Tańca w 2010 roku. Autor książek: *Włodzimierz Staniewski i Ośrodek Praktyk Teatralnych „Gardzienice”* (2004), *Between Anthropology and Theatre. Two Strands of Polish Alternative Theatre* (2007), *Aniołom i światu widowisko* (2009) oraz licznych artykułów prasowych (także o tańcu).

Anna Królicza (Polska) – teatrolożka i rusycystka, zajmuje się krytyką i historią tańca. Autorka książki *Sztuka do odkrycia. Szkice o polskim tańcu* (Tarnów 2011), kuratorka festiwalu Kalejdoskop w Białymstoku (2012). Współzałożycielka portalu nowytaniec.pl i Fundacji Performa, przewodnicząca Rady Programowej ds. Tańca IMiT. Jedną z autorek antologii *20-lecie. Teatr polski po 1989* (Kraków 2010) oraz *Publiczność(z)wymyślana. Relacje widz-scena we współczesnej praktyce dramatopisarskiej i inscenizacyjnej* (Kraków 2009). Przygotowuje rozprawę doktorską o kategoriach ciała i pamięci w Tanztheater Wuppertal Piny Bausch. Prowadzi autorskie zajęcia z tańca na Uniwersytecie Jagiellońskim. Publikuje w dwutygodnik.com, „Didaskaliach”.

Joanna Leśniewska (Polska) – kuratorka, dramaturżka, krytyczka i tancerka. Po ukończeniu teatrologii na Uniwersytecie Jagiellońskim i krótkim okresie zatrudnienia w Teatrze Nowym w Poznaniu, w roku 2004 stworzyła projekt Stary Browar Nowy Taniec łączący produkcję, pokazy, działalność edukacyjną i promocyjną na polu tańca współczesnego.

Jadwiga Majewska (Polska) – niezależny krytyk i teoretyk tańca. Prowadzi autorskie wykłady na Uniwersytecie Jagiellońskim, stale współpracuje z miesięczni-

kiem „Teatr” oraz publikuje m. in. w „Didaskaliach”, „Tygodniku Powszechnym”, „Res Publice Nowej”. Konsultantka TVP Kultura. Współautorka *Raportu o stanie tańca współczesnego w Polsce* (2010) oraz książki *The Body Revolving The Stage. New Dance in New Poland* (2011); członek Rady Programowej ds. Tańca IMiT. Współtwórczyni Otwartego Forum Środowisk Sztuki Tańca.

Ewan McLaren (Czechy/Kanada) – dyrektor artystyczny sceny Alfred ve dvoře (Alfred na Dziedzińcu) poświęconej nowemu teatrowi, gdzie prezentowane są poszukujące spektakle i projekty – odważne, oparte na kreacji, zorientowane na najnowsze nurty w sztukach widowiskowych (teatr fizyczny, performans i działania eksperymentalne).

Mihaela Michailov (Rumunia) – dramatopisarka, krytyczka teatralna i taneczna, absolwentka Wydziału Literatury Uniwersytetu Bukareszteńskiego. Uzyskała tytuł magistra dramatopisarstwa na Państwowym Uniwersytecie Sztuki Teatralnej i Filmowej (Universitatea Nationala de Arta Teatrala si Cinematografica) w Bukareszcie. Jest redaktorką naczelną „Art Act Magazine”. Publikowała w najważniejszych czasopismach kulturalnych w Rumunii, a także prowadzi stałą, cotygodniową rubrykę w jednym z najpoczytniejszych informatorów kulturalnych – *7 seri (7 wieczorów)*. Laureatka nagrody UNITER dla najlepszej sztuki 2006 roku za *Complexul Romania (Kompleks rumuński)*, zrealizowany w Teatrze Narodowym w Bukareszcie (2008). Obecnie kończy pracę doktorską, zatytułowaną *Ciało radykalne we współczesnym performansie* na Wydziale Teatrolologicznym UNATC.

Iulia Popovici (Rumunia) – krytyczka i kuratorka sztuk performatywnych, posiada tytuł magistra dramatopisarstwa UNATC i licencjat z literatury, obroniony na Uniwersytecie Bukareszteńskim. Redaktorka bukareszteńskiego tygodnika kulturalnego „Observer”. Członkini EEPAP (Eastern European Performing Arts Platform). Autorka raportu EEPAP na temat niezależnej/alternatywnej sceny performatywnej w Rumunii. Od 2011 jest współkuratorką Independent Performing Arts Platform w ramach festiwalu Temps d’Images w Cluj. Autorka *Teatru na poboczu* – książki o alternatywnym rumuńskim kolektywie teatralnym dramAcum.

Grzegorz Reske (Polska) – menadżer kultury, od ponad piętnastu lat związany z festiwalami „Konfrontacje Teatralne”. Studiował teorię sztuki i historię doktryn artystycznych, a także zarządzanie w kulturze i dyplomację kulturalną. Producent na stałe związany z Teatrem Provisorium. Pomysłodawca i współpracownik szeregu projektów teatralnych w kraju i za granicą. Współpracuje stale z EEPAP – Wschodnioeuropejską Platformą Sztuk Performatywnych i IETM – Międzynarodową Siecią Sztuk Performatywnych.

Liza Sargsyan (Armenia) – studentka teorii sztuki i historii w ICA (Instytucie Sztuki Współczesnej) w Erewaniu; jej zainteresowania badawcze obejmują nauki społeczne, sztukę współczesną, filozofię i problematykę gender. W swoich badaniach teoretycznych skupia się na esencjonalnych i praktycznych aspektach tańca i performansu, a szczególnie na problematyce ciała w różnych kontekstach środowiskowych i warunkach społeczno-kulturowych, oraz na tym jak wpływają one na kształtowanie się i przekształcanie się ciała.

Annamária Szoboszlai (Węgry) – niezależna krytyczka. Studia: PPKE BTK, magisterium z literatury węgierskiej, magisterium z komunikacji (1997–2003); malarstwo w Napút Art Academy w pracowni Zoltána Döbrönteia (2007–2011). Stypendia: program Darmasiswa, studia nad tańcem tradycyjnym Jawy i Sumatry (Indonezja; 2006–2007); dwukrotnie stypendium dla młodych krytyków Jardin d’Europe, Bruksela (2009) i Bukareszt (2011). Publikacje dotyczące współczesnego teatru, tańca i sztuk pięknych: tanckritika.hu, 7ora7.hu, szinhaz.net, revizoronline.hu, Színház, Ellenfény, Zene zene tánc, New ceramics (Nowa ceramika, artykuł w języku angielskim).

Izabela Szymańska (Polska) – absolwentka Wydziału Wiedzy o Teatrze Akademii Teatralnej w Warszawie, dziennikarka, krytyk teatru i tańca; współpracuje z „Gazetą Wyborczą”, periodykiem „Notatnik teatralny”, jak również z programem II Polskiego Radia. Wykładowca na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie.

Aleksander Tebenkov (Białoruś) – absolwent Wydziału Choreograficznego w Instytucie Kultury i Sztuki (Orzeł, Rosja). W latach 1988–1996 pracował jako tancerz w Grodzieńskiej Filharmonii Obwodowej, a od 1996

jako tancerz i choreograf w Grodzieńskim Obwodowym Teatrze Dramatycznym. W 1994 założył własny zespół tańca współczesnego, Gallery Dance Theatre, z którym odwiedził wiele międzynarodowych festiwali tanecznych. Od 1997 organizuje w Grodnie różnorakie imprezy taneczne. Obecnie pracuje w Grodzieńskim Teatrze Dramatycznym.

Swietłana Ulanovskaya (Białoruś) – krytyk teatru i tańca, redaktor naczelna portalu internetowego o białoruskim teatrze współczesnym artaktivist.org/theatre; absolwentka Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego (2003, specjalizacja – kulturoznawstwo). Ukończyła studia podyplomowe o specjalizacji krytyka sztuki na Białoruskim Uniwersytecie Państwowym Kultury i Sztuki, gdzie od 2008 pełni funkcję wykładowcy. Od 2009 roku wykłada na Białoruskiej Państwowej Akademii Muzycznej. Jest autorką ponad 200 publikacji o współczesnym teatrze, tańcu i muzyce; członek jury międzynarodowych konkursów i festiwali teatru i tańca.

Larisa Venediktova (Ukraina) – tancerka, pedagogka, performerka, choreografka i reżyserka, w roku 2000 założyła organizację pozarządową Actual Dance Association, której celem jest stworzenie warunków dla rozwoju sztuk performatywnych na Ukrainie. Poprzednio związana z TanzLaboratorium, którego była współzałożycielką. Pracowała również jako reżyserka w kijowskim teatrze eksperymentalnym Vilna Scena. W latach 2003–2006 studiowała w Moskiewskiej Szkole Sztuki Dramatycznej, gdzie pracowała z japońskim mistrzem butoh Minem Tanaką. Redagowała magazyn „World of Art”. Pisze teksty krytyczne o sztuce i tańcu współczesnym na Ukrainie.

Gabriela Żuk (Polska) – teatrolożka, krytyczka, koordynatorka Teatru Centralnego w Lublinie, redaktorka Lubelskiego Informatora Kulturalnego Zoom. Od lat zaangażowana w promocję tańca poprzez organizację konferencji, szczególnie w lubelskim środowisku uniwersyteckim. Współorganizatorka różnych wydarzeń kulturalnych, m.in. Konfrontacji Teatralnych.